

Tiltakozás a kisgyűlésen a Hangya szegedi paprikamalom-építési terve ellen

Aszfaltburkolatot kap a szülészeti klinika előtti utca

(A Délmagyarország munkatársától) A város törvényhatósági kisgyűlése szerdán délután 5 órakor tartotta ülését Tóth Béla dr. helyettes polgármester elnöklété mellett. Az ülés megnyitása után kegyeletes szavakkal emlékezett meg Menyhárt Gáspár egyetemi tanár elhunytáról.

— A szegedi egyetem élharcosa volt — mondotta többek között. — A szegedi ügyek hűségese munkása, aki híres jogi tudását, nagyszerű munkakészségét mindenkor szeretettel állította csatasorba a város érdekeiért. Halálát gyászolja a tudományos világ, az egész magyar társadalom, amelynek egyik kimagasló alakja volt. A szegedi gyászt hirdeti a városháza tornyán a fekete löbögő és kifejezi az a részvétlét, amelyet a város nevében az elhunyt özvegyének küldtem. Temetésén Szeged város képviselteti magát. Örökös tagja volt Szeged város törvényhatóságának, érdemeit és emlékét a mai kisgyűlés jegyzőkönyvében örökítjük meg.

A megemlékezést állva hallgatták végig a Kisgyűlés tagjai, majd egyperces néma gyászszal hódoltak az elhunyt Menyhárt Gáspár professzor emlékének.

Ezután napirend előtt Faludi Sándor szólt föl a Hangya szegedi malomépítésével kapcsolatban.

— A szegedi paprikamalomipart rendkívül súlyosan érinti az a terv — mondotta többek között Faludi Sándor —, hogy a Hangya 6 főpáros kísérleti őrlőmalmot akar építtetni Szegeden. Szegednek 19 malma van s ez a szám teljesen elegendő ahhoz, hogy a legnagyobb termék esetén is ellássa az őrlési teendőket. Az őrlés tekintetében 75 százalékos vízszintes malmokhoz a szegedi malmokban s így nem kétséges, hogy egy újabb nagy malom földállítása a tönk szélére sodorná a szegedi paprikamalomokat. De nemcsak a malmokat fenyegeti veszély, hanem termelői és kikészítői szempontból sem kívánatos a Hangya-malom földállítása, mert ezzel megszerezné a Hangya a szegedi őrlési hegemoniát s így az a 35-40 ezer ember, aki jelenleg a paprikából él Szegeden, teljesen a Hangya kezébe kerülne. Ebben az esetben pedig olyan harc törne ki a kikészítők, termelők, a malmok és a vegykísérleti állomás között, amelyre még nem volt példa. Elég egy ilyen harc elindítására az, ha a minőség nem egyezik. Ilyen differenciák előfordulhatnak. Ez pedig különösen a termelőket és kikészítőket érinti érzékenyen.

Faludi Sándor ezután bejelentette, hogy nemcsak itt a kisgyűlés előtt, hanem a közgyűlés előtt is tiltakozni kíván a Hangya-építkezési terve ellen. Kérte ennek a kérdésnek beható vizsgálatát s arra az esetre, ha a város vezetősége is osztaná a malmosok véleményét, intézkedést kért az építkezési terv megakadályozására, annál is inkább, mert Szegednek vissza kell szereznie hegemoniáját a paprikafrönton, amely a Hangya kálósai építkezései óta kiesészt a kezéből.

Tóth Béla dr. megígérte, hogy az ügyet a

legtüzetesebben megvizsgálja s majd az összes érdekelt meghallgatása után döntenek a további eljárásról.

Erdély nemzetiségei és az erdélyi magyar városok

A „Magyar Katonaujságból” vesszük az alábbi cikket: A trianoni békében Romániának juttatott 103.093 km² nemcsak a földrajzi értelemben vett Erdélyt jelenti, hanem magában foglalja a nagy magyar Alföld keleti szegélyét, északon Máramaros egy részét és délen a Bánságot. A magyarság — bár jórészt városokban él — sokkal jobban szaporodott, mint a hegyekben élő oláhok és így ma az Erdélyben élő magyarság már kiheverte azt a kb. 200.000 főnyi veszteséget, amit a román megszállás alkalmával elmenekült magyarok jelentettek számára.

Erdély lakossága nemzetiségi szempontból igen kevert. Egységes képét csak a Székelyföld mutat. Még az 1930. évi román népszámlálás is Udvarhely megyében 91,2. Csík megyében 82,8, Háromszék megyében pedig 80,1 százalék magyart mutat ki. Nagy a magyarság aránya az 1910. évi népszámlálás adatait tekintetbe véve, Maros-Torda (50,1 százalék), Szilágy (49,7 százalék), Kolozs (40,2 százalék), Bihar (42,2 százalék) és Szatmár (46,2 százalék) vármegyékben. Látható tehát, hogy a jelenlegi határ mellett és a Szilágyországban található magyar vidék az egyik, a Székelyföld pedig a másik pillére az erdélyi magyarságnak, amelyeket különösen a Kolozs és Maros-Torda megyékben található magyar szigetek kötnek össze. A városias települések azonban egész Erdélyben még a tiszta román vidékeken is úgyszólván kivétel nélkül magyar többséget mutatnak.

A németiség nagyobb tömegben a Szászföldön és a nemzetiségileg igen kevert Bánságban található. Nagy-Küküllő vármegyében 1930-ban a lakosság 39,8 százaléka, Temes-Torontál megyében 35 százaléka, Szebenben pedig 29,3 százalék német volt. A németek száma Erdélyben igen rossz szaporodási arányszámuk következtében állandóan fogy. A magyar statisztika 1910-ben még 556.009 németet mutatott ki. A román népszámlálás szerint azonban 1920-ban 545.344, 1930-ban pedig már csak 543.622 volt az Erdélyben élő németek száma.

A nemzetiségeknek számszerű megoszlása azonban önmagában még nem világítja meg azt a szerepet, amit a magyarság Erdélyben betölt. 1910-ben Erdély városi lakosságának 62 százaléka magyar, 19,6 százaléka román, 15,9 százaléka pedig német volt. A román uralom alatta román közigazgatási tisztviselők erősen emelték ugyan a városban lakó románoknak a számát, 1930-ban azonban a városi lakosságnak még mindig csak 34,4 százaléka volt román és 44,9 százaléka magyar. Az erdélyi kulturális élet vezető városainak a lakossága pedig tiszta magyar. Nagyváradon 91,1, Kolozsváron 83,4, Marosvásárhelyen pedig 1910. évi eredmények szerint 89,3 százalékos magyar többség volt. Az 1930. évi román népszámlálás még Brassóban is csak 32,7 százalék román

A napirend következett, amelynek során több hozzászólás után elfogadta a kisgyűlés a szülészeti klinika előtti utca aszfalttal való burkolására vonatkozó polgármesteri javaslatot, majd több kisebb ügy letárgyalása után a kisgyűlés ülése véget ért.

tud kimutatni a 39,3 százalék magyar és 22 százalék némettel szemben.

Az 1910. évi magyar népszámlálás tárgyilagossága beigazolódott. Ezekben az eredményekben még nem szerepelnek az Oromániából Erdélybe telepített tisztviselők sem. Ezért az erdélyi városok nemzetiségi megoszlását a valóságot hívebben visszatükröző 1910. évi adatok alapján világítjuk meg. Ezek a számok bizonyítékai annak, hogy Erdély kultúrája magyar. Elhetnek a hegyekben oláhok, de a szellemi életet vezető városok lakossága még a román nyelvterületeken is erős magyar többséget mutat. Összehasonlítással közöljük az 1930. évi román népszámlálás eredményeit is.

Az erdélyi törvényhatósági jogú városok népessége nemzetiségi megoszlás szerint 1910-ben és 1930-ban.

	1910	1930
Kolozsvár:		
Lakosság összesen	68.808	100.844
ebből magyar	50.704	54.776
német	1.676	2.702
oláh	7.676	34.836
Temesvár:		
Lakosság összesen	72.555	91.580
ebből magyar	28.552	32.513
német	31.644	30.670
oláh	7.566	24.088
Nagyvárad:		
Lakosság összesen	64.169	82.687
ebből magyar	58.421	55.039
német	1.416	1.118
oláh	3.604	20.914
Arad:		
Lakosság összesen	63.166	77.181
ebből magyar	46.085	41.161
német	4.365	28.537
oláh	10.279	28.537
Szatmárnémeti:		
Lakosság összesen	34.892	51.495
ebből magyar	33.094	30.308
német	629	669
oláh	986	13.941
Marosvásárhely:		
Lakosság összesen	25.517	38.517
ebből magyar	22.790	25.358
német	606	735
oláh	1.717	9.493
Brassó:		
Lakosság összesen	41.056	59.232
ebből magyar	17.831	24.977
német	10.541	13.276
oláh	11.786	19.378

Még jobb a magyarság arányszáma egyes kisebb (azelőtt „rendezett tanácsú”) városokban; ilyen pl. Nagyvárad, Nagyszalonta, Torda, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Sepsiszentgyörgy, Nagynyed, Zilah, Kézdivásárhely, Dicsőszentmárton, Csikszentada stb. Sőt ezek közül több színmagyar lakosságú.

KORZÓBAN

Ma
Patricia Ellis, Jack Huibert
főszereplésével

Ketten

a paradicsomban

Egy párisi szerelem története

Azonkívül:

Honvédeink sikerképzése Kárpátalján és

Premier Magyar Világhíradó

Belvárosi Mozi

Csak felnőtteknek!

Párisi lányok

Marcel Prevost világhírű regényének a „Félszüzeknek” filmváltozata

A főszerepben: Maria Bell Csütörtök, Péntek

SZÉCHENYI MOZI

Csütörtökön még egyszer 5, 7, 9
BETTE DAVIS felejthetetlen alakítása

A vénleány

Péntektől:

DENEVÉR